

Hypothyreos

***Låg
ämnesomsättning***

Vad är hypotyreos?

*Vid hypotyreos har man för låg egen
produktion av sköldkörtelhormon (tyroxin).*

Hormonet styr cellernas

ämnesomsättning i kroppen.

*Vid brist på tyroxin sjunker cellaktiviteten
och kroppen ”går på sparlåga”.*

Vem får sjukdomen?

Hypotyreos, eller låg ämnesomsättning, är en sjukdom som framför allt drabbar kvinnor (5 - 10 gånger oftare än män). Den vanligaste åldern för insjuknande är mellan 40 och 70 år. 5 - 6 % av kvinnor i övre medelåldern behöver medicin för hypotyreos. Också barn och ungdomar kan insjukna i hypotyreos, även om det är ovanligt.

Det är vanligt att insjukna i hypotyreos efter förlossning. Det är också större risk att insjukna om andra autoimmuna sjukdomar som vitamin B12-brist eller ungdomsdiabetes (diabetes typ 1) finns i släkten.

Vad händer i kroppen vid hypotyreos?

Sköldkörtelhormon, Tyroxin, påverkar de flesta av kroppens organ. Tyroxinet styr aktiviteten i cellerna och stimulerar ämnesomsättningen. Brist på tyroxin leder till att cellernas aktivitet sjunker, vilket ger upphov till en mängd olika symtom.

Vilka är symtomen?

Karaktäristiskt är att symtomen vid hypotyreos kommer smygande. Många förstår inte att de beror

på en sjukdom. Tilltagande trötthet, ökat sömnbehov och minnessvårigheter är typiskt. Frusenhet, håglöshet och depression är också vanliga inslag i symtombilden. Dessutom förekommer ofta förstoppning, viktökning, torr hud, torrt hår samt svullnad runt ögonen. Vid hypotyreos kan sköldkörteln ibland bli förstorad.

Varför får man hypotyreos?

Den vanligaste anledningen är att kroppens eget försvar, immunsystemet, angriper sköldkörteln. Varför detta sker är inte känt. Sjukdomar som orsakas av rubbningar av detta slag kallas autoimmuna sjukdomar, och är till del ärftliga.

Ibland kan hypotyreos uppkomma efter behandling av andra sjukdomar i sköldkörteln. Hypotyreos kan också vara medfödd.

Hur ställs diagnosen?

Man mäter nivån av hormon i kroppen genom ett vanligt blodprov. Ibland vill läkaren dessutom ta ett prov direkt från sköldkörteln för undersökning i mikroskop.

Hur behandlas hypotyreos?

Behandlingen sker med tabletter innehållande sköldkörtelhormon, tyroxin. Det räcker för att symtomen skall gå tillbaka. Vanligen tar man hela dagsdosen vid ett tillfälle. Tyroxindosen bestäms av hur patienten mår och från resultatet av ett enkelt blodprov.

I behandlingens inledningsskede skall dosen som regel trappas upp försiktigt, så att kroppen hinner vänja sig. Det kan ta flera månader innan dosen kan höjas till sin slutliga nivå. Lämplig doshöjningstakt bestäms av läkare.

Det kan dock ta tid innan symtomen viker även när full dos uppnåtts. Det kan behövas ett halvt till ett års behandling innan man känner sig helt återställd.

Behandlingen med sköldkörtelhormon är nästan alltid livslång. Slutar man att ta medicinen kommer sjukdomssymtomen i regel tillbaka.

Intag av t ex kalcium- och järntabletter tillsammans med tyroxin kan hämma tyroxinupptaget.

Graviditet och hypotyreos

Sköldkörtelhormon har stor betydelse för normal fosterutveckling. Det är först i senare delen av graviditeten som fostrets egen sköldkörtel fungerar tillräckligt. Det är därför viktigt att den gravida kvinnan har tillräcklig halt av tyroxin i blodet under graviditeten.

Kvinnan som behandlas för hypotyreos bör därför kontrolleras noga så att hon har rätt dos tyroxin när graviditet konstaterats. Extra kontroller görs regelbundet under graviditeten och tyroxindosen ofta behöver höjas.

Ett par viktiga punkter

- Kvinnor som insjuknar i hypotyreos ska undvika graviditet till dess hormonproverna visar normala resultat
- Om du får hjärtklappning, obehaglig värme-känsla eller rastlöshet när behandlingen inleds, kan det vara tecken på för hög dos
- Om du lider av hjärtsjukdom och får ökade hjärtbesvär när du behandlas med tyroxin, skall du kontakta din läkare. Man kan behöva dosera försiktigare

The logo consists of a dark blue trapezoidal shape pointing downwards, with the word "NYCOMED" written in white, bold, uppercase letters inside it.

NYCOMED

Nycomed AB
Box 27264
102 53 Stockholm
Tel 08-731 28 00
www.nycomed.se